

LIPIDNI STATUS DECE UZRASTA 10 I 15 GODINA U JUSAD STUDIJI U ZAJEČARU

Jelenković B¹, Vasić B.¹, Jovanović Lj.².

1Dečji dispanzer ZC Zaječar

2Dečje odeljenje ZC Zaječar

UVOD: Značajan faktor rizika za aterosklerozu i ishemijsku bolest srca su dislipidemije. To su stanja kod kojih je narušen normalan sadržaj i odnos pojedinih lipida u plazmi.

Povišene, odnosno snižene koncentracije pojedinih lipidnih frakcija deluju udruženo sa drugim faktorima rizika za aterosklerozu (gojaznošću, nedovoljnom fizičkom aktivnošću, dijabetesom i drugim).

Kako su su lipidi, holesterol i trigliceridi, nerastvorljivi u vodi i nepostojani u plazmi, vezani su za proteine sa kojima čine stabilne komplekse – lipoproteine. U plazmi postoji više vrsta lipoproteina. To su hilomikroni, lipoproteini vrlo male gustine (VLDL), lipoproteini male gustine (LDL), lipoproteini srednje gustine (IDL), lipoproteini velike gustine (HDL) i lipoproteini vrlo velike gustine (VHDL)

Brojna istraživanja su pokazala da povišene koncentracije određenih lipida u plazmi utiču na razvoj ateroskleroze i njenih komplikacija, odnosno da dovode do promena na krvnim sudovima, stvaranja ateroma i posledičnog suženja lumena arterijskih krvnih sudova.

CILJ: Istražiti lipidni status u dece uzrasta 10. i 15. godina u Zaječaru radi procene stepena rizika za nastanak kardiovaskularnih oboljenja u odraslom dobu.

MATERIJALI I METODI RADA: Vrednosti pojedinih lipida određivane su u toku izvođenja JUSAD studije kod dece uzrasta 10. i 15 godina u Zaječaru tokom 1998 godine (ispitanici uzrasta 10. godina) i 2003 godine (uzrast od 15. godina).

REZULTATI: Vrednosti lipidnog statusa odvojeno po polu date su u tabeli 1, dok je značajnost uočenih razlika prikazana na tabeli 2.

Tabela: 1. Lipidni status kod dečaka i devojčica u uzrastu od 10. i 15 godina

Biohemijski nalazi	Uzrast(godina)	Broj ispitanika	Prosečna vrednost	Standardna devijacija (SD)	Prosek - 1.96 SD	Prosek+ 1.96 SD
dečaci						
Ukupni holesterol mmol/L	10	172	3.86	0.89	3.72	3.99
	15	171	4.52	0.81	4.40	4.64
Trigliceridi mmol/L	10	172	0.76	0.44	0.69	0.82
	15	171	0.94	0.43	0.88	1.01
HDL holesterol mmol/L	10	171	1.42	0.44	1.35	1.48
	15	170	0.96	0.20	0.93	0.99
LDL holesterol mmol/L	10	172	3.37	0.80	3.25	3.49
	15	169	3.16	0.77	3.05	3.28
Apolipoprotein A1 gr./L	10	40	1.48	0.15	1.43	1.53
	15	22	1.31	0.13	1.26	1.37
Apolipoprotein A2 gr./L	10	40	0.39	0.05	0.37	0.40
	15	---	---	---	---	---
Apolipoprotein B gr./L	10	40	0.73	0.14	0.69	0.77
	15	22	0.62	0.14	0.56	0.68
devojčice						
Ukupni holesterol mmol/L	10	198	3.99	1.08	3.84	4.14
	15	199	4.84	0.90	4.71	4.97
Trigliceridi mmol/L	10	198	0.79	0.45	0.73	0.85
	15	199	0.96	0.36	0.91	1.01
HDL holesterol mmol/L	10	198	1.37	0.40	1.32	1.43
	15	199	0.99	0.19	0.96	1.01
LDL holesterol mmol/L	10	197	3.46	0.88	3.34	3.59
	15	198	3.41	0.85	3.29	3.53
Apolipoprotein A1 gr./L	10	47	1.57	0.26	1.50	1.65
	15	17	1.42	0.24	1.30	1.53
Apolipoprotein A2 gr./L	10	47	0.40	0.08	0.38	0.42

	15	---	---	---	---	---
Apolipoprotein B gr./L	10	47	0.74	0.14	0.71	0.78
	15	17	0.75	0.14	0.68	0.82

Tabela 2.a t-test značajnosti razlika u lipidnom statusu dečaka i devojčica (prema polu) u 10. i 15. godini života(* statistički značajna razlika)

ukupni holesterol	trigliceridi	HDL holesterol	LDL holesterol	uzrast
0,000442*	0,138168	0,0584	0,000845*	15. godina
0,059873	0,083229	0,085019	0,068161	10 godina

Tabela 2.b t-test značajnosti razlika u lipidnom statusu dece prema u uzrastu 10. i 15. godini(* statistički značajna razlika)

ukupni holesterol	trigliceridi	HDL holesterol	LDL holesterol	pol
1,60801E-13 *	0,000174	1,13334E-27*	0,366469	devojčice u 10-15. godina
7,06898E-13*	6,56059E-06*	1,68567E-30*	0,037587*	dečaci u 10.-15. godina

ZAKLJUČAK: Praćenje lipidnog statusa ima značaj radi ranog otkrivanja dece sa dislipidemijama i ranu primenu preventivnih mera.